

FOTOĞRAF NEREDEN NEREYE

Deniz Şevki Kayabay, Y.Mimar, İTÜ

24 Şubat 2024 Cumartesi, Sunmare Restaurant, Koşuyolu

Bir Uluslararası Lions Dernekleri 118-Y İstanbul Anadolu Yakası Etkinliği

Fotoğraf

Photograph (1839 – Sir John Herschel – İngiliz fotoğrafçı)

Photo-graph

Photo (ışık)

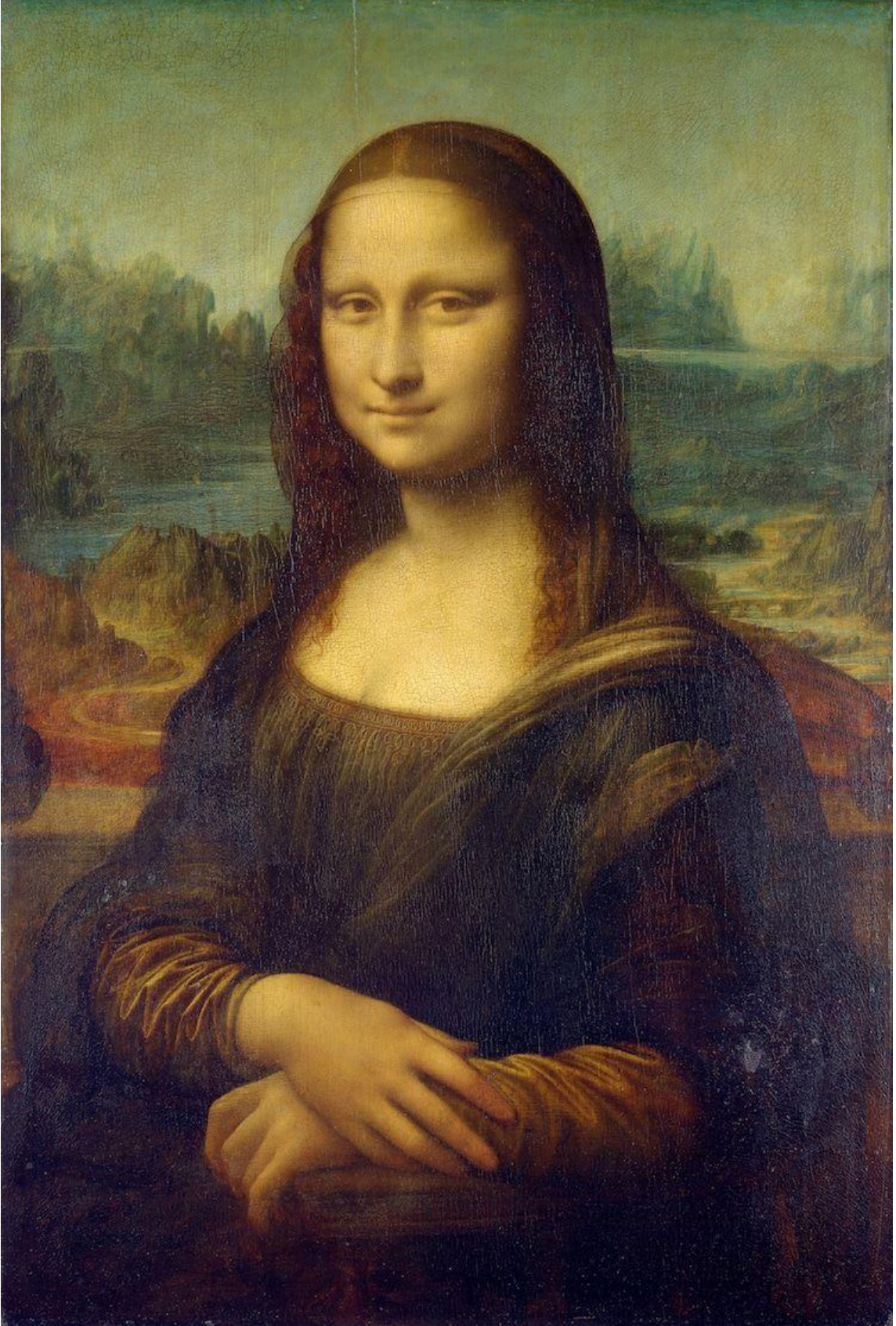
Graph (yazılan bir şey)

Photography = Işığın yazılması

Aslında daha mağara devrinde mağara duvarlarına kazınan resimlerden başlayıp, insanlık tarihi boyunca yapılan tüm resimlere ve fotoğrafın icadından sonra çekilen tüm fotoğraflara bu ismi verebiliriz.

Resim sanatının gelişmesi ile bugün tam anlamı ile fotoğraf diyebileceğimiz sanat eserlerimiz oldu.

Bu resimlerin hepsi, bir kişiyi, bir savaşı, bir manzarayı
ölümsüzleştirdiler.

Ama bu resimleri yapabilmek her insanın işi değildi, ve kolay da değildi.

Dolayısı ile tarih boyunca çeşitli malzemeler kullanılarak yüzbinlerce resim (fotoğraf) yapıldı, ama bunlar herkesin sahip olabileceği şeyler olmadı.

1839'a kadar.

19.yüzyıl başlarında insanlar optik ve kimyasal yolla ilk kez ışığı ve görüntüyü yazabilmeyi başardılar.

Fotoğraf doğdu.

Fotoğrafın doğuşu ve yaygınlaşması ile ressamlar bu rekabeti soğukkanlılıkla karşıladılar ve resimde fotoğrafın rakip olamayacağı yeni akımlar yarattılar, empresyonizm, kübizm gibi.

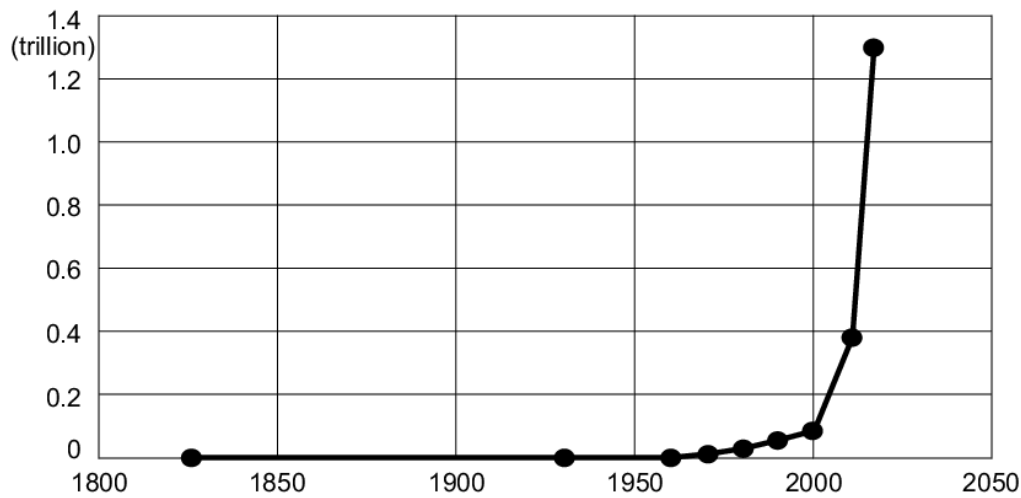
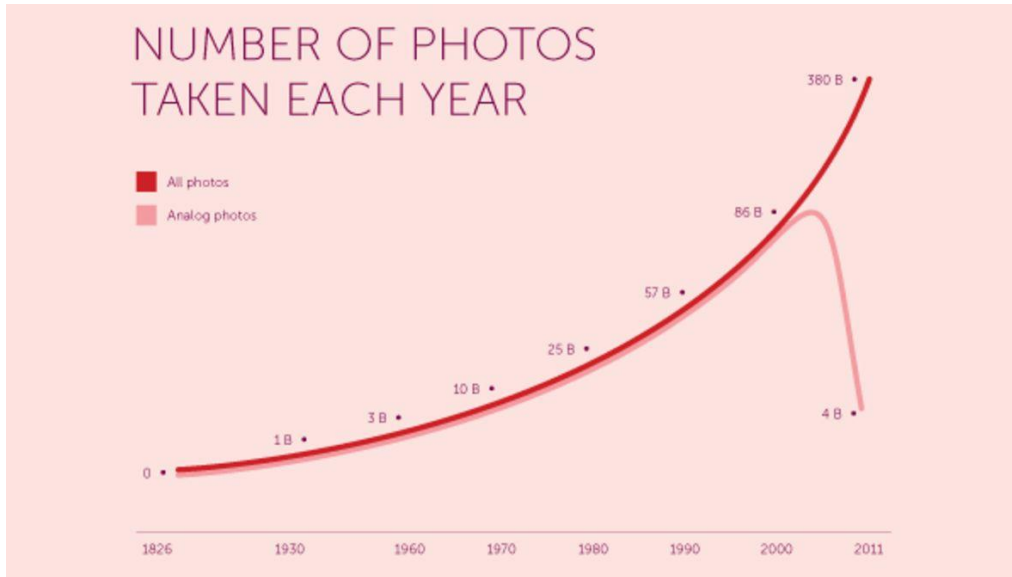
Ama konumuz artık bu değil, konumuz fotoğraf.

Fotoğraf tekniklerinin gelişmesi, özellikle optikteki ve fotoğraf filmindeki gelişmeler, fotoğrafın yaşamımızın bir parçası olmasını sağladı ve hızla yaygınlaştı.

Fotoğraf makinelerinin ulaşılabilir hale gelmesiyle de, herkes için mümkün olmaya başladı.

Çekilen fotoğraf sayısı, her geçen yıl geometrik olarak arttı.

21.yüzyılda, artık bir yılda trilyonlarca fotoğraf çekiliyor. (tahminen en az 2 trilyon)

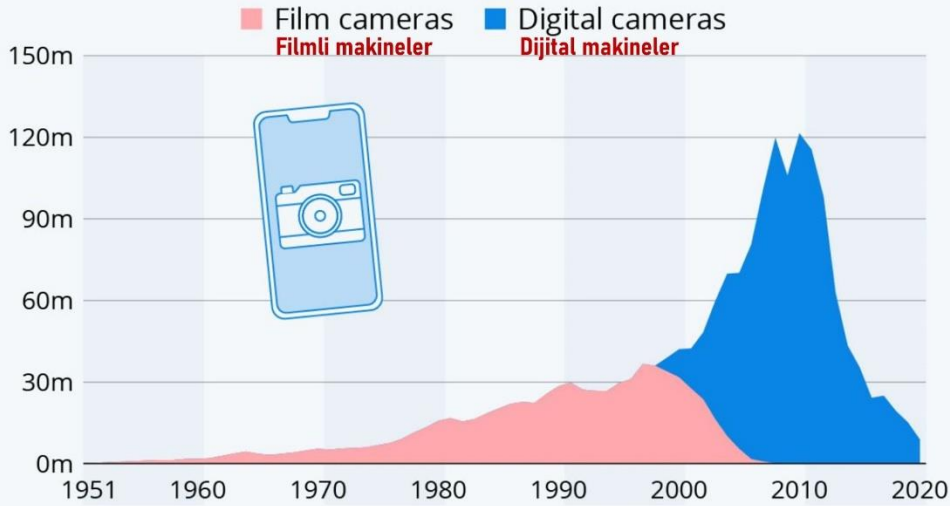

Özellikle aynı zamanda bir kamera olan akıllı telefonlar, bu sayılara ulaşmamızı sağladı.

AKILLI TELEFONLAR, FOTOĞRAF MAKİNELERİNİN 40 YILLIK GELİŞİMİNİ YERLE BİR ETTİ:

Smartphones Wipe Out 40 Years of Camera Industry Growth

Worldwide shipments of photo cameras by CIPA members since 1951*
1951'den sonra yapılan fotoğraf makinesi satış adetleri

* CIPA (Camera & Imaging Products Association) is an international industry group consisting of members engaged in the development, production or sale of imaging related devices.

Source: CIPA **Kaynak: CIPA (Uluslararası Görüntüleme Araçları Geliştirme ve Üretim Grubu)**

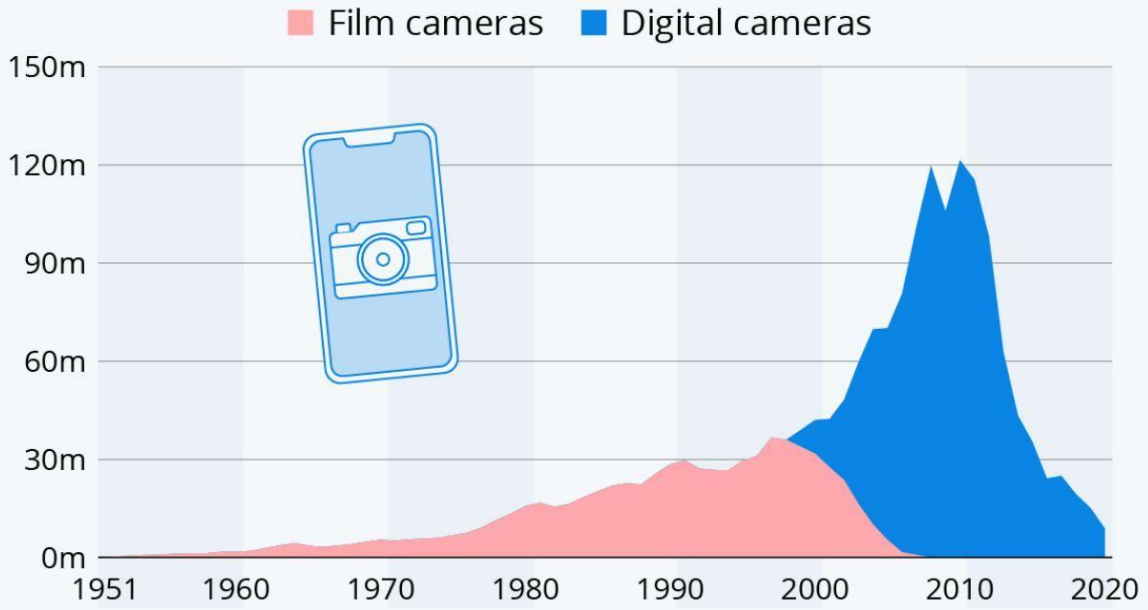

statista

Artık tahminen dünyada çekilen fotoğrafların sadece % 1'i dijital fotoğraf makineleri ile çekiliyor. %99'u ise akıllı telefonlar, tabletler ile.

Smartphones Wipe Out 40 Years of Camera Industry Growth

Worldwide shipments of photo cameras by CIPA members since 1951*

* CIPA (Camera & Imaging Products Association) is an international industry group consisting of members engaged in the development, production or sale of imaging related devices.

Source: CIPA

statista

Öyleyse şunu söyleyebiliriz: Artık hepimiz birer fotoğrafçıyız.

Ama, fotoğraf var, fotoğraf var.

İyi bir fotoğrafı diğerlerinden ayıran ne?

Bu fotoğraf sanatsal bir fotoğraf da olabilir, bir anı, bir insanı, bir insan topluluğunu, bir manzarayı, bir yapıyı belirleyen bir fotoğraf da.

O zaman fotoğraf sözcüğündeki foto (ışık) ile başlamak gerek.

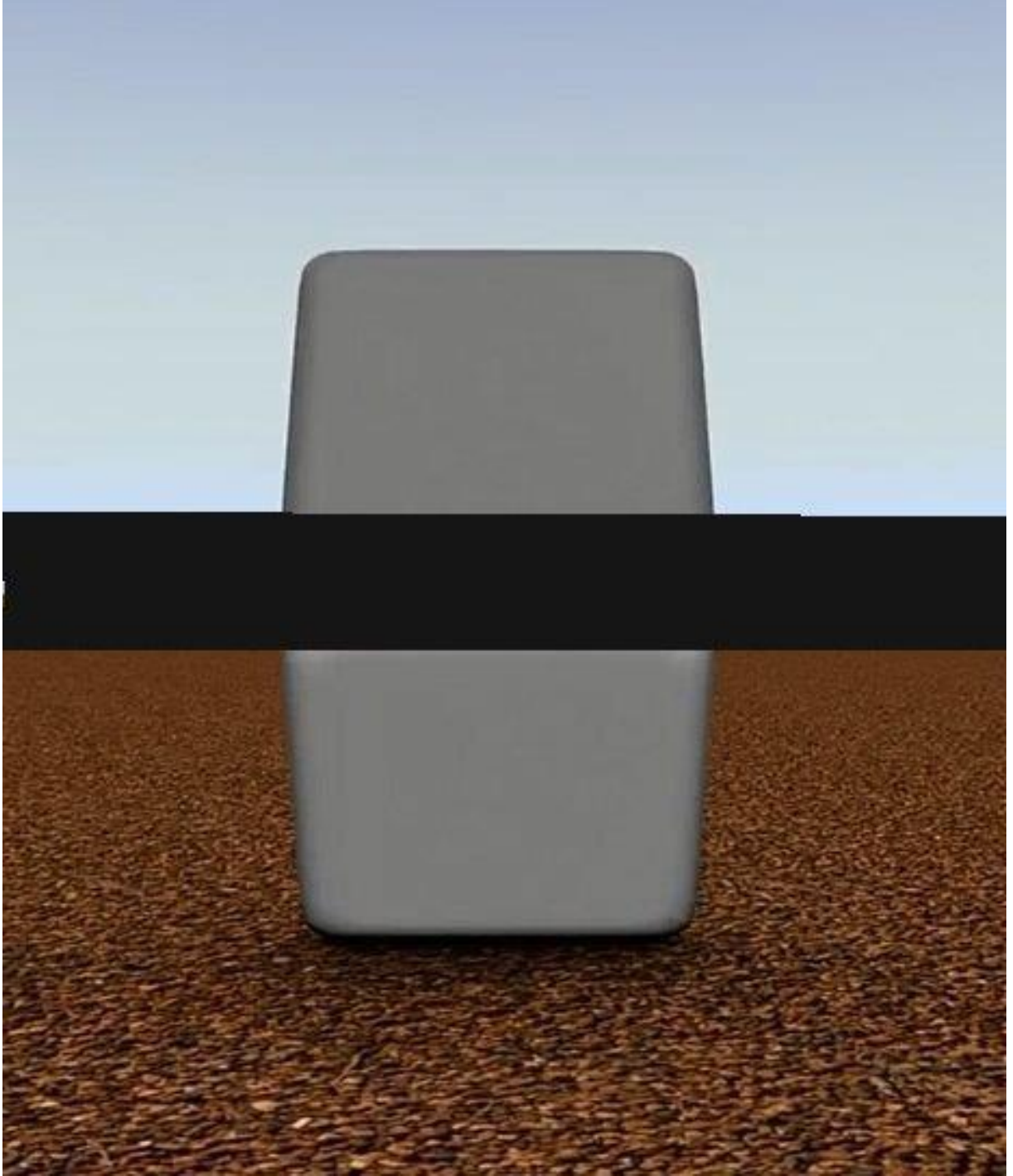
İnsan gözü, milyonlarca rengi ayırt edebiliyor. Bazı hayvanlar sadece birkaç renk görüyor.

Renkler aslında YOK!

Renk veya ton dediğimiz şey, gözümüze gelen değişik frekanslardaki ışığın beynimiz tarafından yorumlanmasından ibaret.

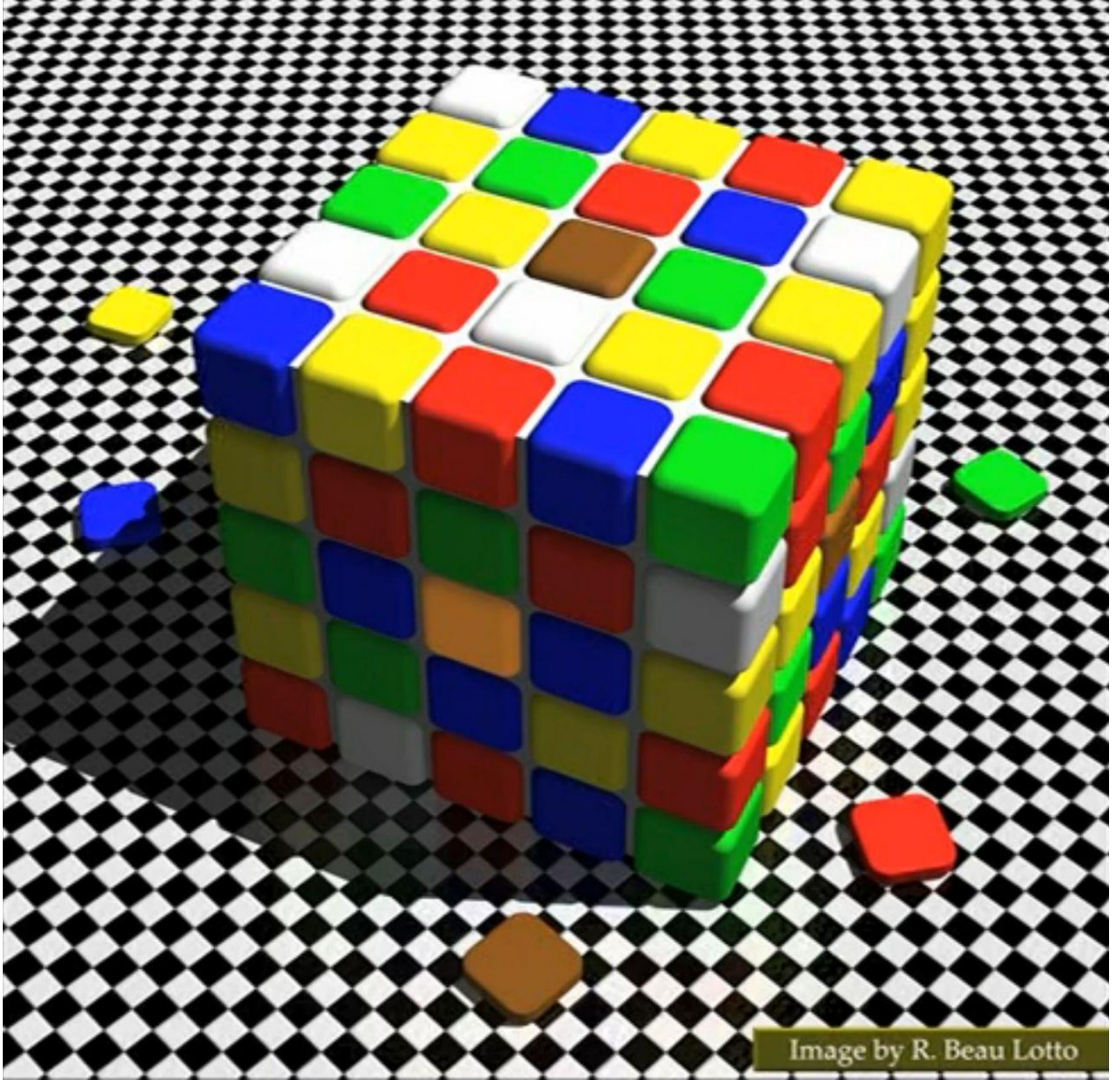
Bu resimde (veya fotoğrafta) aslında her iki gri yüzey de tamamen aynı renk ve ton olduğu halde beynimiz üsttekini koyu gri, alttakini açık gri olarak algılıyor. Bunu kolayca kanıtlayabiliriz. Her iki gri yüzey arasını örneğin parmağınızla kapatın, aynı renk ve ton olduğunu açıkça göreceksiniz.

Çünkü beynimiz, aldığı görüntüye yorum yapar.

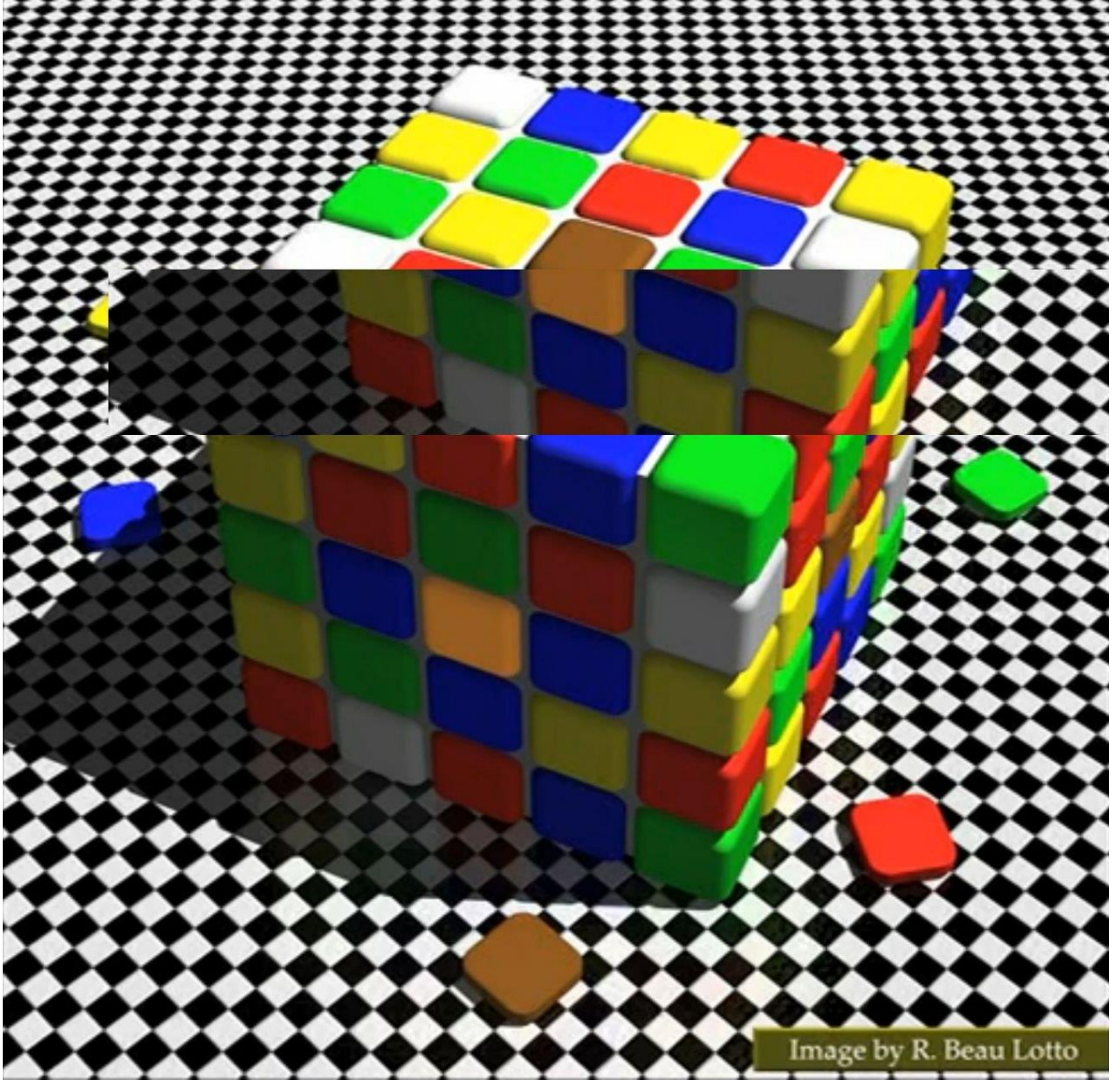
Karanlıkta kalanın daha koyu, aydınlıkta kalanın daha açık renk olduğunu varsayar.

Hatta bunu daha renkli bir görüntü ile sunup daha da şaşırmamız mümkün:

İster inanın, ister inanmayın, ön yüzün ortasındaki TURUNCU kare ile üst yüzün ortasındaki KAHVERENGİ kare, aynı renk ve aynı ton.

Buyurun kanıtı:

Dolayısı ile renkler, çektiğimiz fotoğraftaki ışığın ve gölgenin durumuna göre gerçeğinden tamamen farklı görünebiliyor.

Bunu da niye anlatıyorsun diyebilirsiniz.

Fotoğrafın esası ışık, gölge ve karanlıktır, onun için.

Yapay ışıklandırma haricinde doğada veya şehirde çektiğimiz fotoğraflarda bu nedenle zaman önemlidir. Fotoğraf için en uygun zamanlar GOLDEN HOURS (ALTIN SAATLER) dediğimiz zamanlardır.

Bunlar, güneş doğduktan hemen sonraki birkaç saat ve güneş batmadan önceki birkaç saattir.

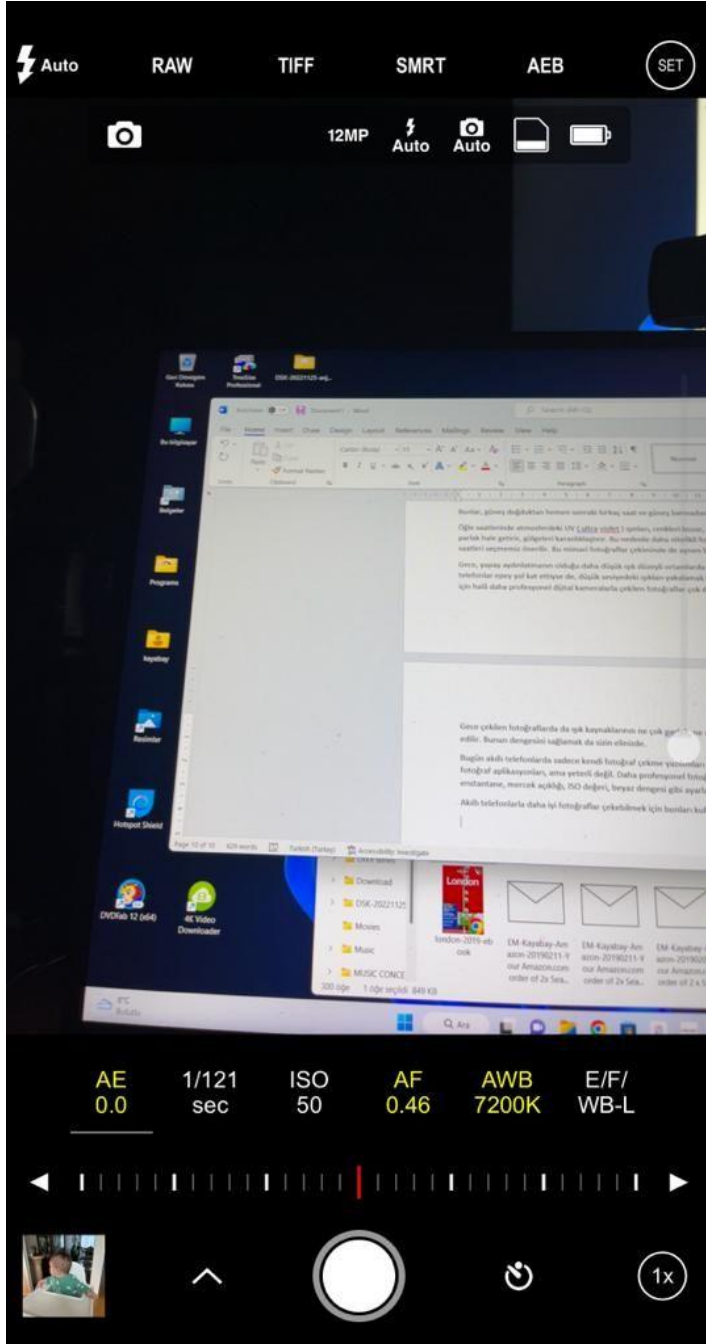
Öğle saatlerinde atmosferdeki UV (ultra violet) ışınları, renkleri bozar, tekdüzeleştirir, gereğinden parlak hale getirir, gölgeleri karanlıklaştırır. Bu nedenle daha nitelikli fotoğraflar çekmek için bu saatleri seçmemiz önerilir. Bu mimari fotoğraflar çekiminde de aynen böyle.

Gece, yapay aydınlatmanın olduğu daha düşük ışık düzeyli ortamlarda da, her ne kadar akıllı telefonlar epey yol kat ettiyse de, düşük seviyedeki ışıkları yakalamak bir grenleşmeye neden olduğu için halâ daha profesyonel dijital kameralarla çekilen fotoğraflar biraz daha başarılıdır.

Gece çekilen fotoğraflarda da ışık kaynaklarının ne çok parlak, ne de resmin çok karanlık olması tercih edilir. Bunun dengesini sağlamak da sizin elinizde.

Bugün akıllı telefonlarda sadece kendi fotoğraf çekme yazılımları yok. Bir takım seçenekler sunuyorlar fotoğraf uygulamaları, ama yeterli değil. Daha profesyonel fotoğraflar çekmek için, fotoğraftaki enstantane, mercek açıklığı, ISO değeri, beyaz dengesi gibi ayarlar yapabileceğiniz yeni yazılımlar var.

Akıllı telefonlarla daha iyi fotoğraflar çekebilmek için bunları kullanabilirsiniz.

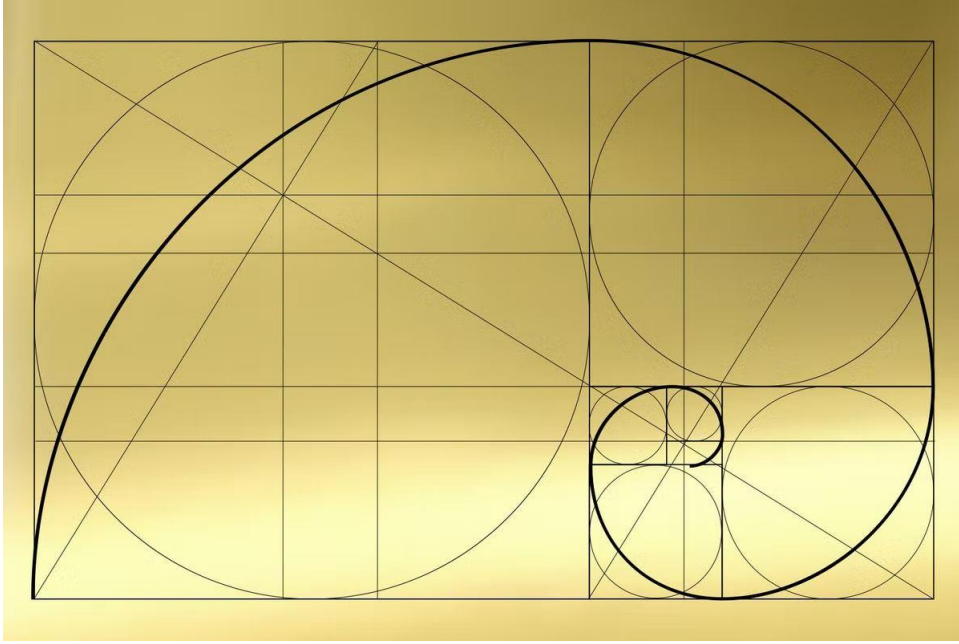
İş bununla da bitmiyor.

Fotoğraf, bir kompozisyon da gerektirir. Neler var, nerede olmalılar, neler olmamalı.

Kompozisyonu oluşturmada uyulabilecek kurallardan göze en hoş gelenlerinden biri GOLDEN RATIO (ALTIN ORAN)'dır.

Bildiğiniz gibi altın oran 1'e 1,618 oranıdır. (aslında $1 + 5$ 'in karekökünün yarısı).

Bu oran doğada çok sıklıkla rastlandığı söylenen bir orandır.

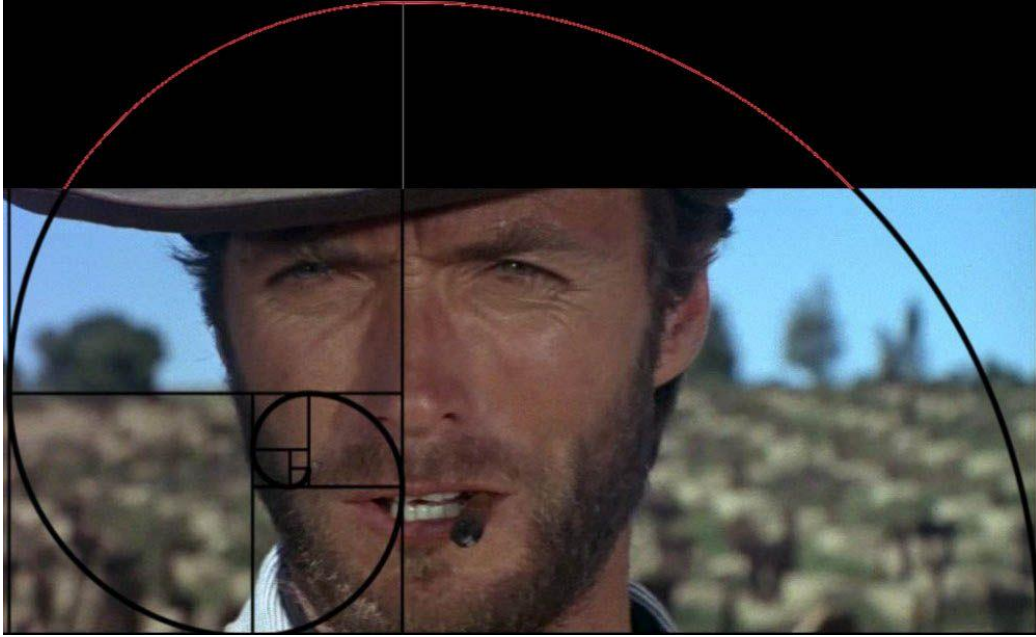
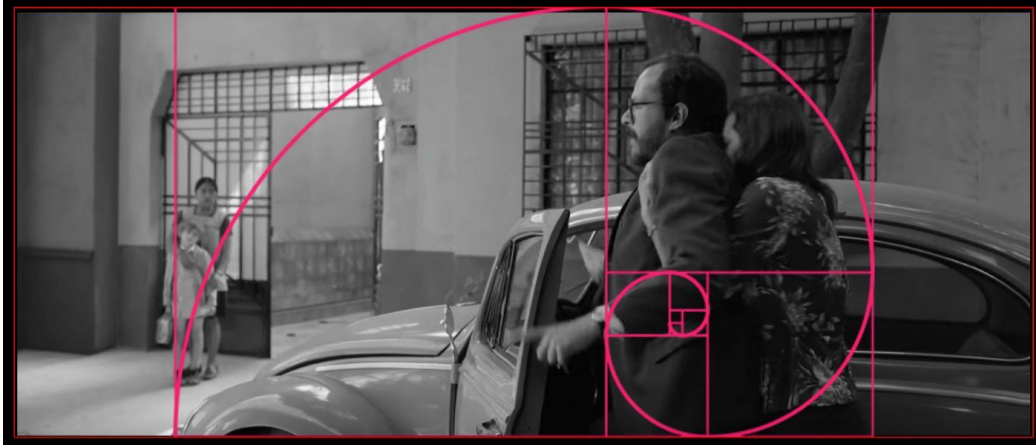

Doğadan:

Seyrettiğiniz filmleri, dizileri bir düşünün.

Bir insan veya insanlar film karesindeyse, genelde altın oranın uygulandığı bir noktada durur, rastgele bir yerde değil.

Ya da bir gün batımı fotoğrafına bakalım. Burada güneş yatayda altın oran konumunda, ufuk çizgisi de düşeyde altın oran konumunda:

Bu sadece bir öneri doğal olarak. Ama deneyin, göreceksiniz, altın oranla kompoze edilmiş fotoğraflar her zaman daha dengeli ve göze hoş gelen fotoğraflardır. Mimari fotoğraflarında da kaçırılmayacak fırsatlar sunarlar.

ELİMİZDEKİ SİLAHLAR (Kameralar ve mercekler)

Dijital kameraların (veya akıllı telefon kameralarının) en önemli özellikleri şunlardır:

3. Fotoğrafın Megapikseli: Makinada görüntüyü işleyen işlemcinin megapikseli ne kadar yüksek ise o kadar net ve zengin bir fotoğraf çekilmesine olanak tanır. Bu her zaman doğru değilse de ( ok yüksek megapiksele sahip ama kötü bir işlemcisi olan makineler örneğin), çektiğiniz fotoğrafın niteliği o denli artar. 55 yıldır fotoğraf çeken biri olarak ilk dijital makinem, bir KODAK idi. Yıl 1996. Sadece 758 x 504 piksel, yani 0,38 megapiksel idi.

Şu anda kullandığım dijital makine ise bir Sony i7r-IV tam 9504 x 6336 piksel yani 61 megapiksel.

Bugün akıllı telefonlarda da çok yüksek megapikselli kameralar var. İyi bir telefon 200 megapiksel fotoğraf çekebiliyor. Ama sadece bu yeterli değil tabii ki.

2. Dijital makinelerdeki en önemli faktörlerden ikincisi de dijital işlemci. Ne kadar hızlı ve ne kadar ışığa duyarlı ise o kadar iyi fotoğraf çekme şansınız var. Dijital işlemciler, maharetli oldukları oranda boyut olarak büyüyorlar. Bu nedenle akıllı telefonların bazı limitleri var.
1. Fotoğraf makinelerinde belki en önemli parça da LENS'ler (mercekler). Profesyonel makineleri akıllı telefonlardan ayıran da esas olarak bu. Akıllı telefonlar küçük lenslere sahipler, oysa dijital profesyonel makineler, neredeyse her şey için (portre, doğa fotoğrafları, mekan çekimleri) ayrı ayrı çıkartılıp takılabilir lenslere sahipler. Örneğin en sevdiğim lenslerden biri Sony SEL100400 GM 4.5-5.6/100-400. Mucizevi bir lens. Özellikle doğa fotoğraflarında çok başarılı.

Bu lens 1395gr, yani yaklaşık 1,5kg. Ama çektiğim bir dolunay fotoğrafını bir görün:

Böyle bir fotoğrafı hiçbir akıllı telefon ile çekmeniz mümkün değil (şimdilik).

Bunu gibi geniş açı lensler, hassas PRIME lens'ler ve niceleri çekeceğiniz fotoğrafların niteliğinde rol oynayacaktır.

Ama lensler konusunda özellikle mimarlık ile ilgili resimler çekerken GENİŞ AÇI lenslerin görüntüde deformasyon yaptığını unutmayalım. Dar açıdan bir mekanın tamamını çekebilmek için kullanılan geniş açı lensler, her iki yanda biçimlerin uzamasına ve doğal olmayan bir görünüm almasına neden olur. Buna en iyi örnek, Sahibinden.com gibi emlak sitelerinde sunulan iç mekan fotoğraflarıdır. 25 metrekare salonlar, Dolmabahçe Sarayı arz odası gibi görünür. 😊

Sahibinden.com emlak ilanı – salon

Sahibinden.com emlak ilanı –salon (düzeltilmiş geniş açı)

Şimdi fotoğraf çekmenin bazı püf noktalarını da paylaşalım:

1. Fotoğraf makineniz (veya akıllı telefonunuz) fotoğraf çekerken hareketsiz olmalıdır. Ellerinize tutuyorsanız, makinenin sallanmaması, titrememesi için elinizden ne geliyorsa yapın, doğru tutun. Daha iyisi bir tripod kullanın.

2. Işık çok önemli. GOLDEN HOURS (Altın Saatler)'i unutmayın.
3. Fotoğrafın kompozisyonu için zaman harcayın. GOLDEN RATIO (Altın oranlar)'ı aklınızdan çıkarmayın.
4. Doğru lens seçimi yapın (Bu artık akıllı telefonlarda da olan bir seçenek.)
5. Fotoğrafın aslında bir SANAT olduğunu unutmayın. Her sanatta olduğu gibi bu iş çok zaman, çok çaba, sabır ve deneyim ister.
6. Çektiğiniz fotoğraflardaki hataları PS (Photoshop) veya benzeri programlarla düzeltmek günah değildir. Yazılımlardan yardım alın.

Bir amatör olarak yıllardır çektiğim fotoğraflardan birkaç kare ile konuşmamı sonlandırmak istiyorum:

Torunum Atlas, doğumundan sonra her 6 ayda bir çekilmiş fotoğraflarıyla.

Süleymaniye, belki de İstanbul'un en güzel binası.

Galata kulesi ve çevresi

Burano, İtalya

Halep, Suriye 2010

Byblos, Lübnan

Dağlar, Çin Halk Cumhuriyeti

İtalya, Campodersego

İtalya, Toskana

Edirne Selimiye

Hepinize bol fotoğraflı ve aydınlık günler dileklerimle...

**ULUSLARARASI LIONS DERNEKLERİ
118-Y İSTANBUL ANADOLU
YAKASI YÖNETİM ÇEVRESİ
FEDERASYONU
METROPOLİTAN KANDİLLİ LIONS KULÜBÜ**

ŞUBAT AYI OLAĞAN GENEL TOPLANTI DUYURUSU

KONUK KONUŞMACI: DENİZ ŞEVKİ KAYABAY

KONU: “FOTOĞRAF,NEREDEN NEREYE..”

TARİH: 24 ŞUBAT 2024

YER: KOŞUYOLU SUNMARE RESTAURANT

SAAT: 10:30 – 12:30

LCV: MEDİHA ULU 0535 2240020

106. yıl